

SHAARE ZEDEK

INFORMEERT

MAGAZINE VAN STICHTING SHAARE ZEDEK • JUNI 2026 • UITGAVE 170

➤ **De meest kwetsbare patiënten lagen op de minst veilige plek**

Audrey Gross

➤ **Voor ernstige kankerpatiëntjes zijn dringend speciale bedden nodig**

Kees den Hertog

04

➤ **Leven onder raketanvallen**

10

➤ **Sje'elot: Vaak naar een schuilkelder**

12

➤ **Column: Pesach tijdens sirenes en onzekerheid**

➤ **03 Schuilen**
Van het bestuur

➤ **14 Een veilige haven voor alle patiënten**
Financiën

➤ **07 In actie voor Shaare Zedek**
Actief

➤ **15 Shaare Zedek Koor**
Actief

➤ **09 De Fontein**
Meditatie

➤ **16 Palliatieve zorg aan kinderen**
Project

COLOFON

SHAARE ZEDEK INFORMEERT is een uitgave van Stichting Shaare Zedek en verschijnt vier keer per jaar. Het blad is gedrukt op FSC papier.

Bestuur

Ds. G.J. Post, Middelharnis (voorzitter); mw. G.H. Gijsbertsen-Voortman, Apeldoorn (secretaris); Ds. W.F. 't Hart, Zwartebroek-Terschuur (algemeen adjunct); C. den Hertog, Leerdam (penningmeester); Ds. A.C. Borsje, Wierden; L.H. Trouwborst, Giessenburg; mw. C.H. de Vries-Bouman, Goudswaard

Secretariaat

Gen. van Heutszlaan 118, 7316 CK Apeldoorn
T 0612 932 610
E secretaris@shaarezedeek.nl

Administratie

C.H. Kleinbloesem
Rigoletto 43, 2926 PH Krimpen a/d IJssel
T 0621 262 216
E administratie@shaarezedeek.nl

Voorlichting

mw. M. de Wit-Bakker,
Wijk 6 nr. 109, 8321 VG Urk
T 0612 363 723
E info@shaarezedeek.nl
W www.shaarezedeek.nl

Giften

ING BANK IBAN: NL51INGB0004295426
t.n.v. St. Shaare Zedek, Houten
ABN AMRO IBAN: NL74ABNA0436427060
t.n.v. St. Shaare Zedek, Houten

Legaten

Indien u Stichting Shaare Zedek in uw testament wilt gedenken, kan de schenking als volgt worden omschreven: Ik legateer vrij van rechten aan de St. Shaare Zedek, gevestigd te Apeldoorn, een bedrag groot €

Grondslag en doel

De stichting verricht haar werkzaamheden in gehoorzaamheid aan Gods Woord, opgevat naar de Drie Formulieren van Enigheid. De stichting stelt zich ten doel om vanuit

Nederland meer bekendheid te geven aan het Shaare Zedek ziekenhuis te Jeruzalem en dit financiële en morele hulp te verlenen. Zij stelt daarbij als voorwaarde, dat genoemd ziekenhuis medische hulp verleent aan alle mensen van welke huidskleur, nationaliteit of religie zij ook mogen zijn. Vereiste voor de te geven hulp is, dat in genoemd ziekenhuis het leven van de conceptie tot de dood wordt beschermd. De stichting staat onder toezicht van de Raad voor Financiële Betrouwbaarheid.

Stichting Shaare Zedek is door de belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Toezichthouder CBF heeft vastgesteld dat Stichting Shaare Zedek voldoet aan de normen van de

erkenningregeling voor goede doelen.

RSIN 816131314 | KvK 41039231

ISSN 3117-5457

Concept & druk Verloop, Alblasserdam

Schuilen

Voorzitter ds. G.J. Post

Voor u ligt opnieuw een editie van Shaare Zedek Informeert. Een magazine waarin u leest over het leven en werken in en rondom het Shaare Zedek Medisch Centrum in Jeruzalem. Wie de verhalen leest, merkt hoe dicht vreugde en verdriet, hoop en zorg, leven en dreiging daar soms naast elkaar liggen. Juist in die werkelijkheid mag het ziekenhuis, ondanks alles, een plaats van hulp en barmhartigheid zijn.

In dit magazine leest u onder andere over de indrukwekkende manier waarop het ziekenhuis zich heeft voorbereid op de voortdurende raketdreigingen. Ondergrondse Intensive Care afdelingen, schuilplaatsen voor patiënten en personeel, complete ziekenhuisafdelingen die in parkeergarages werden ingericht – het zijn omstandigheden die wij ons nauwelijks kunnen voorstellen. En toch gaat het werk door. Artsen, verpleegkundigen en medewerkers blijven zich inzetten voor het welzijn van hun patiënten, ook wanneer de sirenes klinken en de spanning voelbaar is. Het dwingt respect af hoe men, midden in de onzekerheid, probeert vast te houden aan rust, zorg en menselijkheid.

Overschaduwd door oorlog en dreiging

De bijdragen van Audrey Gross geven opnieuw een indringend inzicht in het dagelijks leven in Israël. Haar column over Pesach laat zien hoe zelfs een feest van vrijheid overschaduwd kan worden door oorlog en dreiging. Tegelijk klinkt daarin ook iets door van saamhorigheid, veerkracht en het verlangen naar vrede. In de vragenrubriek leest u bovendien hoe het gewone leven in Israël voortdurend verbonden is geraakt met schuilkelders, waarschuwings-

apps en de zoektocht naar veiligheid. Wat voor velen van ons uitzonderlijk zou zijn, is daar het nieuwe normaal geworden.

Betrokkenheid stemt tot dankbaarheid

Verder mogen we opnieuw dankbaar melding maken van de betrokkenheid van velen. Door giften, acties en allerlei hartelijke initiatieven van particulieren en bedrijven wordt het werk voor het ziekenhuis gesteund. Daarachter zien we niet alleen menselijke betrokkenheid, maar ook iets van de roeping om om te zien naar het volk van God, dat in moeilijke omstandigheden verkeert. Die betrokkenheid stemt tot dankbaarheid.

Geopende én veilige Schuilplaats

Het is onze wens en ons gebed dat dit magazine u niet alleen informeert, maar ook bepaalt bij de nood van deze tijd én bij de enige Bron van echte vrede en veiligheid. Schuilplaatsen hebben een prijskaartje. Dat geldt ook van de Schuilplaats van de Allerhoogste (Psalm 91:1). Het ziekenhuis heeft onze giften nodig, deze Schuilplaats niet. Hij is geopend én veilig omdat er voor betaald is. Uw gaven mogen dienen als blijk van liefde voor het Joodse volk, met het gebed dat ook Israël mag schuilen in die Schuilplaats. •

Met een hartelijk shalom,

Ds. G.J. Post
Voorzitter

➤ Leven onder raketaanvallen

Tekst Audrey Gross, medewerker Department Resource Development and Public Relations SZMC

Wie vandaag het Shaare Zedek Medical Center binnenwandelt, ziet een modern ziekenhuis waar artsen en verpleegkundigen hun dagelijkse zorg verlenen aan de vele patiënten. Maar onder deze routine schuilt een realiteit waar weinig Europese ziekenhuizen zich iets bij voor kunnen stellen: werken terwijl raketten overvliegen, afdelingen evacueren naar ondergrondse schuilzones en intensive care patiënten verplaatsen terwijl het luchtalarm afgaat.

Toch is dit voor Shaare Zedek niet nieuw. Sinds de opening van het ziekenhuis in januari 1902 heeft bescherming en veiligheid altijd deel uitgemaakt van zijn bestaan. De eerste campus lag aan de Jaffastraat, op wandelafstand van de Oude Stad van Jeruzalem. In de eerste helft van de twintigste eeuw werden er regelmatig gewonden het ziekenhuis binnengebracht na rellen en geweld in de regio. Tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog van 1948 moest het ziekenhuis zelfs zijn eigen gebouw verdedigen.

Maar het was vooral tijdens de Zesdaagse Oorlog van 1967 dat duidelijk werd hoe kwetsbaar een ziekenhuis kon zijn. Jordanië lag letterlijk aan de overkant van de straat en raketten troffen niet alleen militaire doelen, maar ook woonwijken en ziekenhuizen.

De **meest kwetsbare** patiënten lagen op de **minst veilige** plek.

Operatiezalen en patiëntenkamers werden zo goed mogelijk beschermd met houten platen en gemetselde muren voor de ramen. De gangen stonden vol militaire brancards, klaar voor de gewonden. Ook Shaare Zedek werd geraakt. Gelukkig vielen er toen geen dodelijke slachtoffers en bleef de schade relatief beperkt. Maar die ervaring veranderde voorgoed de manier waarop het ziekenhuis naar infrastructuur keek.

Op dat moment waren de plannen voor een nieuwe campus - de huidige locatie tegenover de Herzlberg - al in volle ontwikkeling. De raketaanvallen maakten één ding duidelijk: de belangrijkste afdelingen moesten ondergronds komen. De spoedafdeling, röntgenafdeling en operatiekamers vormen immers de levenslijn van een ziekenhuis tijdens oorlogssituaties. Gewonden komen binnen via de spoedafdeling, worden met scans onderzocht en gaan vervolgens rechtstreeks naar de operatiezaal. Daarom werden deze afdelingen bewust naast elkaar gebouwd, allemaal op één ondergrondse verdieping. Direct daaronder bevinden zich nog andere essentiële diensten: de sterilisatieafdeling, de apotheek en de medische bevoorrading. Het ziekenhuis werd letterlijk deels in de Herzlberg uitgegraven, met drie ondergrondse verdiepingen die vandaag nog steeds als veilig gebied worden beschouwd.

In de loop der jaren groeide de veiligheidsinfrastructuur verder mee met de dreiging. Binnen speciaal gebouwde schuilzones kwamen onder meer de dialyseafdeling en later ook het kinderziekenhuis terecht. Toen in 2015 het nieuwe kinderziekenhuis werd geopend, kregen de bovenste twee verdiepingen een enorme versterkte bouwstructuur die bestand is tegen raketaanvallen én aardbevingen. Daar bevinden zich vandaag onder andere de neonatale intensive care en de kraamafdeling.

Van theorie naar realiteit

Jarenlang bleef de dreiging van grootschalige raketaanvallen vooral iets waarvoor men zich voorbereidde, maar wat zelden werkelijkheid werd. Zelfs tijdens de Golfoorlog van 1990-1991, toen Iraakse Scud-raketten Israël bereikten en men ook vreesde voor chemische aanvallen, bleef de impact relatief beperkt.

Dat veranderde abrupt op 8 oktober 2023. Minder dan 24 uur na het uitbreken van de oorlog besefte de directie van Shaare Zedek dat dit conflict veel groter kon worden dan eerdere escalaties. Aanvankelijk vreesde men raketaanvallen vanuit Syrië. Later bleek die angst terecht - al had niemand voorzien dat ook langeafstandsraketten vanuit Jemen en Iran deel van de realiteit zouden worden.

In november 2023 werd een nieuwe evaluatie gemaakt van de veiligheid binnen het ziekenhuis. Daarbij kwam een pijnlijk probleem naar voren: de meest kwetsbare patiënten lagen op de minst veilige plek. Vrijwel alle intensive care afdelingen bevonden zich op de bovenste drie verdiepingen van het gebouw - dus de meest blootgestelde zones bij een raketaanval.

De oplossing was drastisch: een volledig ondergrondse nood-intensive care bouwen.

Een intensive care onder de grond

Binnen vier maanden werd een gigantisch project gerealiseerd. Onder het nieuwe Helmsley Cancer Center werd een ondergrondse nood-IC gebouwd met plaats voor 75 intensive care patiënten met verschillende specialisaties: algemene intensieve zorg, cardiologie, hartchirurgie, neurochirurgie en pediatrie.

De locatie was bewust gekozen. Het oncologisch centrum voldoet aan de strengste moderne veiligheidsnormen en huisvest ook radiotherapieafdelingen met muren van één meter dik, bekleed met lood. Toch is deze nood-IC verre van ideaal. Waar een gewone intensive care ruime kamers, natuurlijk licht en voldoende bewegingsruimte heeft, is de ondergrondse versie krap en benauwd. Patiënten liggen gescheiden door gordijnen of lichte wanden. Er zijn geen ramen en er is nauwelijks privacy. Alles draait om veiligheid, niet om comfort. Daarom worden patiënten alleen verplaatst wanneer de dreiging uitzonderlijk hoog is. En zo'n verhuisoperatie is enorm complex. Voor elke patiënt zijn minstens drie personeelsleden nodig. Veel patiënten zijn geïntubeerd en aangesloten op monitors, medicatiepompen en beademingsapparatuur. Zelfs een kleine verplaatsing is niet vrij van risico's. Toen in juni 2025 voor het eerst besloten werd om de volledige intensive care ondergronds te brengen, gebeurde dat binnen 24 uur. Rustig, gecontroleerd en zonder paniek.

Een parkeerplaats wordt ziekenhuis

Tegelijkertijd groeide het besef dat nog grotere evacuatie mogelijkheden nodig zouden zijn. Daarom begon men ook een ondergrondse parkeerverdieping om te bouwen tot tijdelijke ziekenhuisafdeling. Wat eerst een kale parkeergarage was, veranderde in recordtempo in een functionerend ondergronds ziekenhuis. Bouwploegen werkten dag en nacht om generatoren, toiletten, douches, airconditioning, luchtfilters, verlichting, zuurstofvoorzieningen, medicatieruimtes, verpleegposten en afscheidingen te installeren. Toen later zowel het Weizmann Institute in Rehovot als het Soroka-ziekenhuis in Beersheva werden getroffen door Iraanse ballistische raketten, wist men zeker dat deze voorbereidingen noodzakelijk waren. Vandaag kunnen meer dan 450 patiënten ondergronds worden opgevangen.

Het nieuwe normaal

Binnen het hoofdgebouw begon ondertussen een giganti-

sche herschikking van afdelingen. Niet-urgente operaties werden uitgesteld, zodat operatiezalen en recovery-afdelingen konden worden gebruikt voor andere diensten. De kraamafdeling verhuisde twee verdiepingen naar beneden, richting beschermde zones. Vrijwel dagelijks veranderde de indeling van het ziekenhuis. Posters met nieuwe afdelingslocaties moesten telkens opnieuw worden afgedrukt.

Wat eerst ondenkbaar leek, werd het 'nieuwe normaal'

Voor patiënten én personeel was het een mentale uitputtingslag. Want hoe professioneel alles ook georganiseerd wordt: een parkeergarage blijft een parkeergarage. Geen daglicht. Meer lawaai. Nauwelijks privacy. Honderden patiënten samen in open ruimtes. Beperkte sanitaire voorzieningen. Ook voor het personeel werd de druk enorm. Infectiepreventie werd moeilijker, de werkbelasting steeg en de emotionele belasting liep hoog op. En toch gebeurde er iets opvallends. Na verloop van tijd begon iedereen zich aan te passen. Patiënten, bezoekers en personeel maakten er samen het beste van. Wat eerst ondenkbaar leek, werd langzaam het 'nieuwe normaal'.

Hoop tijdens crisis

Misschien nog opmerkelijker: terwijl het ziekenhuis zich voorbereidde op mogelijke rampenscenario's, keek het tegelijkertijd ook vooruit. Omdat sommige afdelingen leeg kwamen te staan, gebruikte men die periode meteen om verouderde ziekenhuisvleugels te renoveren en te moderniseren. Terwijl ondergronds patiënten werden verzorgd tijdens raketdreigingen, kregen bovengronds afdelingen een broodnodige opknappbeurt. Het vat misschien perfect samen hoe Israëlische ziekenhuizen vandaag functioneren: voortdurend balancerend tussen crisismanagement en toekomstplanning. Of zoals iemand van het personeel het omschreef: "Wij zijn een natie van multitaskers geworden." •

➤ Audrey Gross

In actie voor Shaare Zedek

Actief

Tekst M. de Wit-Bakker

Tweede Kans

Van de tweedehandskleding winkel 'Tweede Kans' mochten we een mooie gift van € 1.000,- ontvangen. Deze winkel in Hellevoetsluis zamelt gebruikte kleding in en verkoopt deze weer om hiermee goede doelen te steunen. Ook kunt u er terecht voor een kopje thee, koffie of gewoon een gezellig praatje. Mocht u in de buurt zijn dan raden wij een bezoekje zeker aan!

Tachtig jaar

Hans Kragten uit Moerkapelle mocht in april zijn 80e verjaardag vieren. Als cadeau voor deze mijlpaal heeft hij aan zijn familie en vrienden een gift voor het Shaare Zedek ziekenhuis gevraagd. Ook deelde hij ons magazine en flyers uit.

Hans, 'mazel tov en toda raba!' (gefeliciteerd en hartelijk bedankt!) en een gezegend jaar toegewenst!

Verjaardag en jubileum

Van Jan en Ineke Post uit Krimpen aan den IJssel ontvingen we dit mooie berichtje:

"Twee maal zijn we in het Shaare Zedek ziekenhuis geweest tijdens een rondreis. Nu we beiden onze verjaardag vierden en ons huwelijksjubileum, hebben we geen cadeau maar een gift voor het 'project skin-couveuse' gevraagd. We hebben inmiddels het bedrag overgemaakt. We zijn tweemaal op de kinderafdeling geweest en werden stil van de betrokkenheid en openheid van het personeel. We hopen dat dit bedrag daarvoor gebruikt kan worden."

Jan en Ineke nog van harte gefeliciteerd en bedankt voor jullie hartverwarmende steun!

ACTIEF

Lezen voor het goede doel

Floor Verweij, heeft een indrukwekkend boek geschreven over zijn werk bij de politie. Floor is één van de leden van het Shaare Zedek Koor en is inmiddels met pensioen. Het boek kost € 24,95. Het mooie is dat Floor € 10,00 per boek aan het Shaare Zedek ziekenhuis schenkt. Lezen voor het goede doel dus!

U kunt het boek bestellen op:

www.boekpolitieagent.nl. Let op: Vermeld bij uw bestelling: 'Shaarezedekziekenhuis'.

Een mooie actie binnen ons koor waarmee u het ziekenhuis kunt steunen!

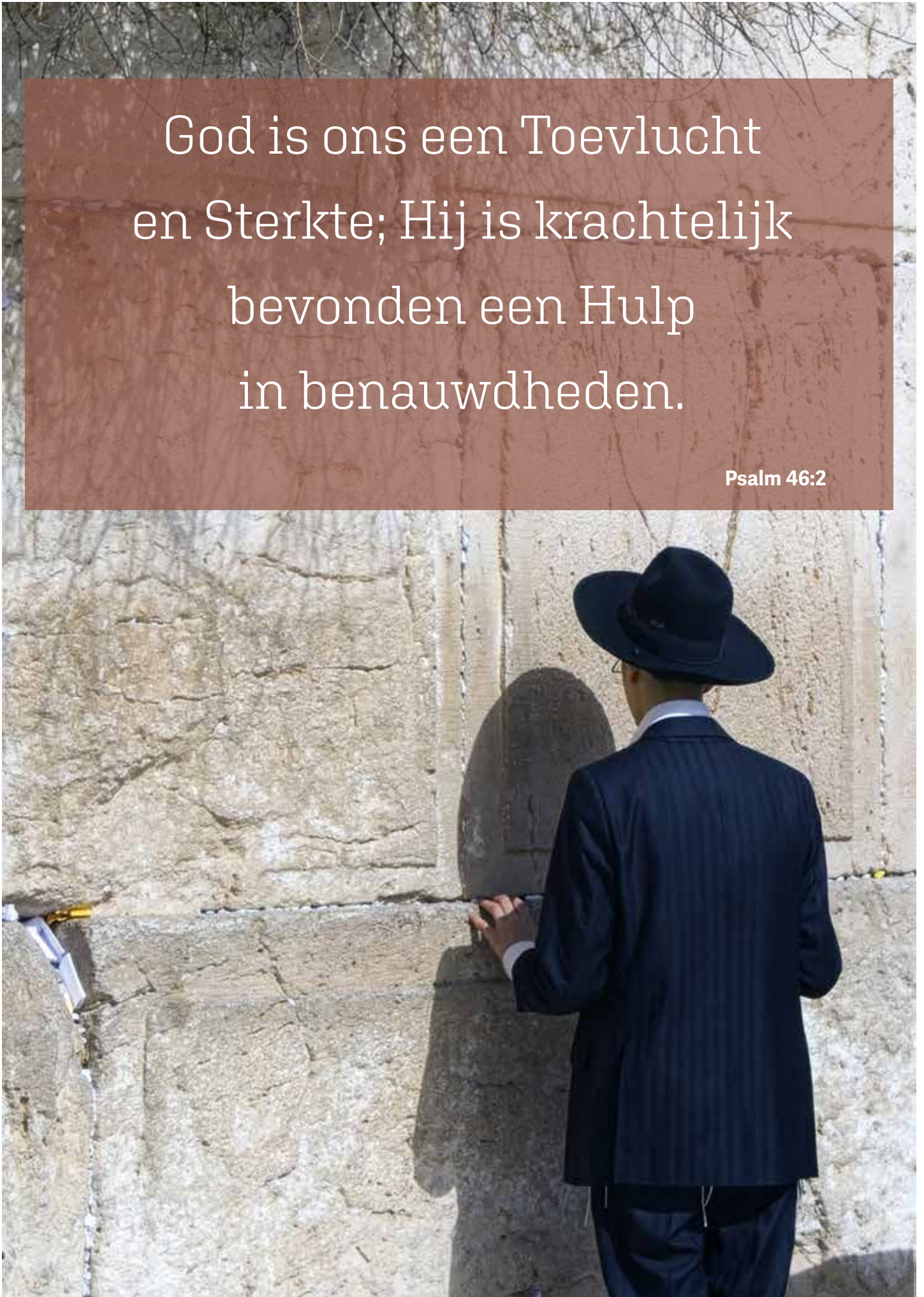
En u heeft er een prachtig boek voor!

Indrukwekkende verhalen voor €24,95!

Er gaat per boek €10,- naar het Shaare Zedekziekenhuis in Jeruzalem
Let op: Vermeld dit bij uw bestelling!
www.boekpolitieagent.nl

God is ons een Toevlucht
en Sterkte; Hij is krachtelijk
bevonden een Hulp
in benauwdheden.

Psalm 46:2

De Fontein

‘Als zij door het dal der moerbeziebomen doorgaan, stellen zij Hem tot een Fontein, ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.’

Psalm 84:7

‘D e 84ste Psalm is een reislied, een lied voor Gods Kerk op weg naar Sion. David was vermoedelijk tijdens het schrijven van deze psalm op de vlucht voor zijn zoon Absalom. Een vernederende weg. Een weg van smart en grote benauwdheid. Verdreven van huis en haard. Maar bovenal: verdreven van de instellingen des Heeren. En dat deed pijn in het leven van David. Ja, dat was voor hem in tijden van verdrukking en ballingschap de grootste nood: niet te kunnen opgaan met het volk om te verkeren in Gods huis.

Zeker wanneer de dagen van de drie grote feesten kwamen, ging het gehele volk van Israël vanaf twaalf jaar op naar Jeruzalem. Nee, niet het gehele volk ging op zoals David wenste op te gaan naar Jeruzalem. Hoevelen gingen er toen en gaan er nu gedachteloos naar Gods huis. Nee, velen van hen verstonden niet wat wij lezen in vers 6: “Welgelukzalig is de mens wiens sterkte in U is.” Velen waren er toen, en zijn er nu, die nooit de kracht uit zichzelf hebben verloren. Velen weten niet wat het is om geheel krachteloos op te gaan naar Gods huis. Zij weten ook niet van hetgeen wij met u willen overdenken vanuit het zevende vers. Want daar lezen wij: **“Als zij door het dal der Moerbeziebomen doorgaan.”** Zij dromen en leven alsof de weg naar de hemel een effen baan is, een baan van lofzangen, blijdschap en zekerheid. Welnu, hier lezen wij de praktijk van de weg die de Heere houdt met Zijn volk: een weg door het dal, een weg door de diepte heen. Het dal waarin zij door schuldbesef getroffen en verslagen zijn. Het dal waarin zij moeten ondervinden zo blind te zijn in de wegen die de Heere met Zijn volk houdt. Het dal waarin de scheiding tussen God en hun

ziel wordt ervaren als een oneindige kloof die zij nooit meer kunnen overbruggen. Het dal waarin zij hun wapens van eigen gerechtigheid moeten inleveren en als een verloren zondaar voor God komen te staan.

Om ook iets van het vervolg van de tekst te mogen verstaan door het geloof: **stellen zij Hem tot een Fontein.** Dat is Hij Die het uitroept: **Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke.** Dat is Hij Die in Zijn bitter kruislijden heeft uitgeroepen: **Mij dorst.** Wanneer in het dal van totale verlorenheid een oog geslagen mag worden op Hem, dan drinken zij uit de Fontein, dan verblijden zij zich in Hem en ontvangen zij nieuwe moed en kracht om door te gaan. Dan worden zij versterkt door niemand anders dan Jezus Christus. In die weg mogen zij ook gewaarworden, door de Geest geleid, wat het zeggen wil: **Ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.** Op weg naar het hemels Jeruzalem mogen er weleens tijden aanbreeken waarin zij de vroege en de late regen ontvangen die hen overdekt. Een druppel van Zijn goddelijke nabijheid gewaarworden. Een druppel van Zijn vergevende liefde mogen smaken door de kracht van Christus' bloed. Om uiteindelijk, dwars door de dalen heen, in te mogen gaan in de eeuwige woning: het feest van mijn kroning en het einde van de strijd. Geachte lezer, zal het uw deel zijn? Haast u, voordat het te laat is en het eeuwige dal moet worden ingegaan, waar geen Fontein en geen hemelse regen uw gefolterde ziel zal kunnen verkoelen, noch de eeuwige dorst zal kunnen lessen. ●

➤ Ds. G.M. van Putten
GGiN Opheusden

➤ Vragenrubriek sje'elot

Vaak naar een schuilkelder

Tekst Audrey Gross, medewerker Department Resource Development and Public Relations SZMC

Vraag

Heeft ieder huis een schuilkelder?
En wat doe je als je op straat loopt
als het alarm afgaat?

Voor de meeste mensen die in Europa zijn geboren, roept het idee van een schuilkelder herinneringen op aan de Tweede Wereldoorlog. We hebben allemaal wel films gezien waarin mensen naar kelders, metrostations en andere ondergrondse schuilplaatsen rennen. Toen ik 15 jaar geleden naar Israël verhuisde, besteedde ik eigenlijk weinig aandacht aan schuilkelders. Sommige huizen die ik bezocht tijdens mijn zoektocht naar een woning hadden een veilige kamer, een schuilruimte die als slaapkamer, kantoor of extra kamer werd gebruikt, maar eerlijk gezegd stond dat totaal niet op mijn lijstje van belangrijke voorwaarden. Ik wilde een degelijke keuken, genoeg kamers voor mijn gezin, een tuin, makkelijke parkeergelegenheid enzovoort. Uiteindelijk vonden we een huis met een kelder en daarin een versterkte schuilkamer. Voor mijn man bleek het de perfecte werkplek: rustig en afgesloten van het lawaai van het gezinsleven (wel wat donker en somber omdat er geen ramen zijn, maar goed). Pas sinds kort besef ik hoe bevoorrecht we zijn dat we een eigen privé-schuilkelder in huis hebben.

Laat me uitleggen hoe het werkt. In Israël bestaan verschillende soorten schuilplaatsen, waarvan dit de twee meest voorkomende zijn:

1. Mamad Een mamad is een versterkte veilige kamer die in een huis of appartement is ingebouwd.

Deze moet beschikken over:

- Versterkte betonnen muren en plafonds (25-30 cm dik);
- een stalen, explosiebestendige deur en een scherfwerend raam;
- een luchtfiltersysteem tegen chemische en biologische dreigingen;
- een minimale oppervlakte van 9 vierkante meter met een plafondhoogte van 2,5 meter;
- een nooduitgangsraam dat minstens 1,5 meter boven de vloer is geplaatst;
- vaak maakt de ruimte deel uit van het huis en dient deze ook als slaapkamer of studeerkamer.

2. Miklat Een miklat is een openbare of gedeelde schuilkelder, meestal gelegen in straten, openbare gebouwen of gedeelde wooncomplexen. Afhankelijk van waar je in het land woont en vanwaar de raketten worden afgevuurd, verschilt de tijd die je hebt om een veilige plek te bereiken. Ik woon bijvoorbeeld in Jeruzalem. Aan het begin van de oorlog kwamen de raketten vooral vanuit Gaza. Vanaf het moment dat ze worden gelanceerd en gedetecteerd, hebben we ongeveer 90 seconden om bescherming te zoeken. In de tweede fase van de oorlog kregen we te maken met raketaanvallen van de Houthi's in Jemen, waardoor we iets meer tijd hadden - enkele minuten. En bij aanvallen vanuit Iran hebben we meestal zo'n 7 tot 10 minuten.

Mensen die momenteel in het noorden van het land wonen en nog steeds voortdurend worden aangevallen door Hezbollah vanuit Libanon, hebben soms minder dan 30 seconden om een schuilplaats te bereiken. Tot enkele jaren geleden waren we volledig afhankelijk van regionale sirenes en radio-uitzendingen om gewaarschuwd te worden voor dreigingen. De afgelopen jaren is Israëliëse technologie ingezet om ons sneller en beter te laten reageren. We hebben allemaal een app op onze telefoon die onze locatie bepaalt en ons waarschuwt wanneer we een beschermde ruimte moeten binnengaan. In de afgelopen maanden is dat systeem verder verfijnd. Nu krijgen we eerst een voorwaarschuwing dat er een raket is afgevuurd die mogelijk het gebied waar we ons bevinden kan treffen. Dan hebben we ongeveer 7 tot 10 minuten om een schuilplaats te bereiken. Als de raket haar traject voortzet en boven onze regio wordt onderschept, ontvangen we een tweede waarschuwing met het dringende verzoek onmiddellijk beschutting te zoeken - meestal hebben we dan nog ongeveer één minuut. Tegelijkertijd gaat ook de sirene op straat af. Eenmaal in de schuilruimte moeten we meestal nog ongeveer tien minuten wachten voordat we weer naar buiten mogen, omdat er nog brokstukken van onderschepte raketten naar beneden kunnen vallen. Ook hiervoor krijgen we via de app een melding wanneer het weer veilig is om naar buiten te gaan.

Sinds enkele weken heeft ook Waze, de navigatie-app, schuilplaatsen toegevoegd aan routes om reizen veiliger

en gemakkelijker te maken. Zoals je ziet, zijn we hier goed uitgerust en beschikken we over zoveel mogelijk hulpmiddelen om ruim vóór het gevaar toeslaat een veilige plek te bereiken.

Ik heb zelf sirenes meegemaakt onderweg naar mijn werk. Afhankelijk van waar ik was, draaide ik soms om en reed terug naar huis, of stopte ik om een openbare schuilplaats te zoeken. Mijn ouders daarentegen, die in de tachtig zijn en minder mobiel, blijven liever thuis omdat zelfs tien minuten voor hen niet genoeg tijd is om veilig een schuilplaats te bereiken. Iedereen moet realistisch inschatten hoe snel hij of zij beschutting kan zoeken en op basis daarvan veilige keuzes maken. Ouders met jonge kinderen hebben vanzelfsprekend meer tijd nodig dan gezonde tieners die zelfstandig een schuilplaats kunnen bereiken. Sommige gezinnen met jonge kinderen, die niet het geluk hadden een mamad in huis te hebben, hebben letterlijk kleine slaapkamers ingericht in hun gedeelde schuilkamer. Ze legden matrassen neer en lieten tassen met benodigdheden achter zodat alles klaar stond. Sommige families besloten zelfs meerdere nachten daar door te brengen in plaats van telkens heen en weer te moeten rennen tussen de sirenes door.

In steden zoals Tel Aviv zijn openbare ondergrondse parkeergarages omgevormd tot tijdelijke 'campings', waar mensen tenten opzetten voor wat privacy. Het is indrukwekkend om te zien hoeveel creativiteit en vindingrijkheid mensen tonen in zulke moeilijke omstandigheden. ●

Column

Pesach tijdens sirenes en onzekerheid

Tekst Audrey Gross, medewerker Department Resource Development and Public Relations SZMC

Pesach van dit jaar was zonder twijfel één van de vreemdste die ik ooit heb meegemaakt. De oorlog met Iran was al twee weken aan de gang toen het ineens tot me doordrong dat Pesach voor de deur stond. Normaal beginnen de voorbereidingen vrijwel meteen na Poerim. En geloof me: Pesachvoorbereidingen zijn geen kleinigheid.

Denk hierbij aan een grote schoonmaakbeurt in de lente, dan kom je nog lang niet in de richting van onze grote schoonmaak hier voor Pesach. Tijdens Pesach mogen we namelijk geen chametz in huis hebben - producten gemaakt van vijf graansoorten zoals tarwe, gerst, rogge, spelt en haver. Geen brood, pasta, bier of producten die zelfs maar sporen daarvan bevatten. We eten het niet, maar we mogen het ook niet in huis hebben. En omdat kruimels letterlijk overal kunnen liggen, wordt het huis van boven tot onder geschrobd. De koelkast, diepvries, oven en keukenkasten krijgen een grondige schoonmaakbeurt. En als je toch bezig bent, neem je meteen de ramen, gordijnen en alles daar tussenin mee - ook al weet je best dat daar geen kruimel brood te vinden zal zijn.

Dit jaar voelde alles anders

Door de oorlog hing er al wekenlang onzekerheid in de lucht. Plannen werden gemaakt en weer afgeblazen. Families die maanden eerder vakanties naar het buitenland hadden geboekt, begonnen ook een 'plan B'

uit te werken omdat niemand wist of vliegen nog mogelijk zou zijn. Mensen die Pesach in een hotel in Israël wilden vieren, begonnen te twijfelen: want in een hotel verblijven in oorlogstijd, is nu eenmaal iets totaal anders dan daar zijn tijdens een ontspannen feestweek.

Enorm veel voorbereiding

Pesach vraagt sowieso altijd enorm veel voorbereiding. We maken het huis brandschoon, vervangen ons gewone servies voor speciaal Pesach-servies en vullen de keuken met koosjere producten voor Pesach - van melk tot kruiden en crackers. Omdat het zoveel werk is, beginnen de meeste gezinnen weken van tevoren: eerst schoonmaken, dan boodschappen doen en tenslotte dagenlang koken.

Je kunt het een beetje vergelijken met dat je vier keer een kerstdiner moet organiseren, met compleet andere pannen en keukengerei, terwijl je bijna niets mag gebruiken van wat al in je voorraadkast staat. Officieel duurt het feest acht dagen, maar voor de meeste Joodse vrouwen duurt Pesach minstens twee weken. Nor-

maal hangt er tijdens die voorbereidingen een sfeer van verwachting en gezelligheid. Maar dit jaar overheerste vooral onzekerheid. Veel mensen wisten tot het allerlaatste moment niet waar ze de Sederavond zouden doorbrengen - de traditionele feestmaaltijd waarbij het verhaal van Mozes en de uittocht uit Egypte wordt verteld. Thuis? Bij familie? Alleen?

Reizen is te riskant

Ook bij ons werden de plannen pas twee dagen voor de Seder definitief. Vijftien jaar lang organiseerde ik de Sedermaaltijd bij ons thuis voor gemiddeld acht tot twaalf gasten, gevolgd door nog verschillende uitgebreide feestdiners. Dit jaar leek het er ineens op dat we met z'n drieën aan tafel zouden zitten: mijn oudste dochter vierde Pesach bij de familie van haar man, mijn zoon zat in het buitenland en mijn ouders en neefjes vonden de rit vanuit Tel Aviv, met alle raketdreigingen, te riskant.

Vrijheid voelde relatief

En terwijl we ons voorbereidden op het feest van de vrijheid, drong zich een ongemakkelijke vraag bij mij op: zijn we eigenlijk wel vrij? Dit jaar voelde vrijheid bijzonder relatief. Vrijheid betekent normaal dat je zonder angst je huis kunt verlaten. Maar hoe vrij voel je je wanneer je voortdurend rekening houdt met raketaanvallen? Zijn we vrij van internationale druk? Vrij van antisemitisme?

Vrij kunnen leven in een eigen land

Het Pesachverhaal gaat over een volk dat Egypte ontvluchtte om eindelijk vrij te kunnen leven in een eigen land - een plek waar Joden gewoon zouden kunnen leven met of zonder religieuze overtuiging. Maar juist dit jaar voelde het alsof de wereld opnieuw discussieert over dit bestaansrecht. De parallellen tussen het Bijbelse verhaal en de realiteit van vandaag waren bijzonder confronterend. Vele jaren later bevinden we ons op hetzelfde stukje grond, terwijl we nog steeds strijden voor het recht voor een veilig bestaan. Het blijft

een vreemd gevoel: een feestelijke maaltijd houden terwijl de actualiteit voortdurend door je hoofd speelt.

Is de schuilkamer groot genoeg?

Uiteindelijk werden we uitgenodigd door goede vrienden die vlakbij wonen. Ook hun plannen waren op het laatste moment veranderd. Nog vóór we hun uitnodiging accepteerden, controleerden we eerst of hun schuilkamer wel groot genoeg was voor alle gasten.

Het werd een saamhorige en gezellige Sederavond, samen met enkele familieleden die eveneens onverwacht an-

dere plannen hadden moeten maken. En wonder boven wonder kwamen we de avond door zonder sirenes. De avond, want 's morgens vroeg om half vier werden we in onze slaap al weer wreed gestoord door een reeks raket-aanvallen.

Niet de vrijheid om te vieren

Twee keer eerder in mijn leven, heb ik meegemaakt dat we de Sederavond niet konden vieren zoals we gewend waren. En opvallend genoeg vielen

beiden in de afgelopen zes jaar. De eerste keer was tijdens corona, toen we voor het eerst niet de vrijheid hadden om

samen te komen om de Sedermaaltijd te houden. De tweede keer was de eerste Seder na 7 oktober 2023. Het voelde toen onmogelijk voor ons om het feest van de vrijheid te vieren terwijl we wisten dat er nog steeds gijzelaars in Gaza vastzaten.

Ik eindig met de traditionele slotwoorden van de Seder:

“L'shana haba'ah b'Yerushalayim.”

“Volgend jaar in Jeruzalem.”

Amen. ●

//
Vrijheid betekent normaal
dat je zonder angst
je huis kunt verlaten.

➤ Een **veilige haven** voor **alle** patiënten

Financiën

Tekst Kees den Hertog, penningmeester

QR code Palliatieve zorg aan kinderen

Indien u deze QR code activeert, kunt u rechtstreeks doneren.

Uw giften zien wij graag op de rekeningnummers van Stichting Shaare Zedek:

ABN AMRO IBAN NL74

ABNA 0436 4270 60

ING Bank IBAN NL51

INGB 0004 2954 26

Of via de doneerknop op onze website:
www.shaarezedeek.nl

Wij hebben u al eerder geïnformeerd dat het bestuur in overleg met het ziekenhuis het lopende project heeft verlengd voor de periode 2026-2028. Het gaat om de primaire zorg aan kinderen in hun laatste levensfase. De oorzaak van deze verlenging wordt voor een groot deel helaas veroorzaakt door een grote toename van het aantal patiënten. De expertise die het Shaare Zedek ziekenhuis in de afgelopen jaren heeft opgebouwd is inmiddels in Jeruzalem en omgeving goed bekend.

Veel van deze kinderen weten dat zij zullen sterven. Ons doel van dit project is om te zorgen voor een goede thuiszorgsituatie. Dat wordt in Israël niet (of voor een klein deel) gedekt door de verzekering.

Speciale bedden

Bedden... U zal misschien denken die hebben ze toch wel! Ja, ...bedden zijn er wel, maar voor ernstige kankerpatiëntjes zijn dringend speciale bedden nodig op de afdeling Kinder Hematologie / Oncologie. Een compleet verpleegbed kost ongeveer \$ 114.000,-. Het bestuur heeft recent besloten om naast ons lopende project alle binnenkomende bedragen vanuit nalatenschappen en/of legaten te besteden voor dit doel. Wanneer u een legaat overweegt, willen wij u graag verwijzen naar uw notaris. Met een legaat bepaalt de erflater (u) dat iets uit zijn/haar erfenis dat specifiek is omschreven, toekomt aan een bepaald doel.

Wanneer u dit magazine ontvangt en leest, hebben wij als voorschot op een lopende

nalatenschap € 100.000,- overgemaakt naar het Shaare Zedek Medical Centre te Jeruzalem. Naar boven afgerond is dit bedrag voor **de aanschaf van 1 bed** (project 'Pediatric Inpatients, Hemato-Oncology beds').

'Poorten der gerechtigheid'

Shaare Zedek: 'Poorten der Gerechtigheid'. Een ziekenhuis met een hart. Naast alle zorgen die het land Israël na 7 oktober kent blijft de identiteit van het ziekenhuis als een rots overeind staan. Dit vraagt heel veel van directie en alle medewerkers om een veilige haven voor alle patiënten te zijn en te blijven. Het ziekenhuis heeft leven hoog in het vaandel staan. Euthanasie en abortus is in het SZMC volstrekt taboe. Dit ziekenhuis ontvangt wereldwijd steun en daarom mogen wij als Christelijke stichting niet achterblijven en ons steentje bijdragen. Van harte aanbevolen.

Jaarcijfers 2025

Hartelijk dank voor al uw giften, collecten van kerken, scholen en bedrijven welke wij in de afgelopen maanden hebben mogen ontvangen.

De verkorte jaarcijfers over 2025 worden in het volgende nummer gepubliceerd. Een compleet overzicht van de jaarcijfers wordt voor 1 juli gepubliceerd op onze website www.shaarezedeek.nl. Publicatie is geheel volgens de ANBI regels. Daarnaast vindt er controle plaats door het CBF erkend goed doel. ●

➤ **Kees den Hertog**
Penningmeester

Shaare Zedek Koor

Concertagenda

Tekst Leen Gerritsen

Een gevarieerd programma

Op vrijdagavond 1 mei jl. zongen we samen met het Krimpens Mannenkoor, dat onder leiding staat van Hans van Blijderveen, in de Hersteld Hervormde Kerk in Ouderkerk aan den IJssel.

Jolanda den Houter en Anne van Rijs verleenden hun medewerking op Hobo en Dwarsfluit. Op het orgel begeleidde Arie van der Vlist koor- en samenzang. Voor hem een vertrouwde plek en 'thuiswedstrijd', met aan de registers zoon Evert Jan, die inmiddels ook een vertrouwd gezicht is bij onze concerten. Peter Eggebeen verzorgde opening, sluiting en het appélwoord, waarbij Psalm 118 centraal stond. De Psalm waar ook de mooie naam van ons koor in verweven is: Poorten der gerechtigheid: Shaare Zedek!

Een gevarieerd programma met mooie liederen waarin voor iedereen wel een bemoediging klonk. Ook het nooit aflatende enthousiasme van onze dirigent Mark Brandwijk straalde letterlijk weer van zijn gezicht af en werkte bij sommige liederen, met name bij het mooie Hatikva, toch wel aanstekelijk op ons!

Een prachtig collectebedrag van € 2.388,30 dat weer geheel ten goede komt aan het Shaare Zedek ziekenhuis in Jeruzalem. Momenteel steunen we het Project Palliatieve Zorg voor kinderen. Laten we dit project niet vergeten in ons gebed. Dank aan ieder voor verleende medewerking!

We zongen tot slot samen met het Mannenkoor biddend om vrede, vergeving en genade, om Jezus, Messias, de zaligheid van Israël, om zegen vanuit Israël. Blijft u, blijf jij ook hierom bidden?

Koor- en samenzangavond

D.V. 31 oktober 2026

Dordrecht Augustijnenkerk

Shaare Zedek Koor o.l.v. Mark Brandwijk
Mannenkoor Canticum o.l.v. Henri Adema
Orgel: Arie van der Vlist

Nieuwjaarsconcert

D.V. 16 januari 2027

Alblasserdam Grote Kerk

Shaare Zedek Koor o.l.v. Mark Brandwijk
Mannenkoor Door Eendracht Verbonden (DEV)
o.l.v. Arie van der Vlist
Orgel: Arie van der Vlist | Mark Brandwijk

ACTIEF

Shaare Zedek is het enige pro-life ziekenhuis in Jeruzalem.

Kinderen die niet meer genezen kunnen, hebben bijzondere zorg nodig. Ook hun ouders hebben behoefte aan goede begeleiding. **Help ons mee** om dit mogelijk te maken en steun ons project 'palliatieve zorg aan kinderen.'

NL74 ABNA 0436 4270 60
Stichting Shaare Zedek

